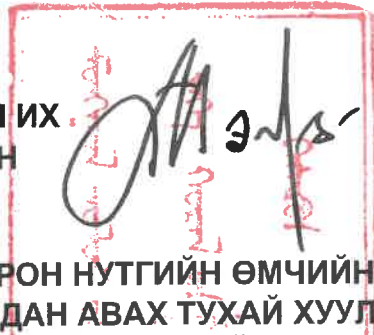

**БАТЛАВ.
МОНГОЛ УЛСЫН ИХ
ХУРЛЫН ГИШҮҮН**

Г.ТЭМҮҮЛЭН

**ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ХӨРӨНГӨӨР БАРАА, АЖИЛ,
ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХУДАЛДАН АВАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг.Хууль, тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага.

1.1 Хууль зүйн үндэслэл, шаардлага.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт “Монгол Улс дэлхийн эдийн засгийн хөгжлийн түгээмэл хандлага, өөрийн орны өвөрмөц онцлогт нийцсэн олон хэвшил бүхий эдийн засагтай байна” гэж заасан. Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Алсын хараа 2050” Монгол Улсын Урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”-ны “4.3.9.Давхар даатгалын тогтолцоог боловсронгуй болгоно”, Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн “4.3.2.даатгалын салбарын тогтвортой байдлыг хангах хууль, эрх зүйн орчин бүрдэж, салбарын хамрах хүрээг нэмэгдүүлнэ” гэж тус тус заасан.

1.2 Практик хэрэгцээ шаардлага.

Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомжийн хүрээнд баталгаа, батлан даалтыг аливаа этгээд үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн өмнө гаргах эрхтэй боловч төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр худалдан авч буй бараа, ажил, үйлчилгээний үүргийн гүйцэтгэлд зөвхөн банкны баталгааг хүлээн зөвшөөрч байна. Энэ практик нь дан ганц төрийн болон орон нутгийн байгууллагад хэрэгжээд зогсохгүй төсөл, хөтөлбөр, олон улсын байгууллагын зээл тусламжийн хувьд ч банкны баталгааг хүлээн зөвшөөрөх нийтлэг дүр төрх ажиглагдаж байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулиар тендерийн Захиалагч тендерт оролцогчоос тендерийн баталгаа, гүйцэтгэлийн баталгаа, урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гэсэн гурван төрлийн үүргийн гүйцэтгэлийн баталгааг авч байна.

Дээр дурдсан баталгааг аливаа этгээд гаргаж болохоор Иргэний хууль, Даатгалын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжид нээлттэй тусгаж өгсөн боловч худалдан авагч, захиалагч талын зүгээс зөвхөн банкны баталгааг хүлээн зөвшөөрч, үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж байна.

Ингэснээр даатгалын үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуй нэгжийн зах зээлд даатгагчийн баталгаа гаргах боломжийг хязгаарлаж байгаа сөрөг үр дагаварт хүргэж байна.

Хуулийн төсөлд тусгасан Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр

бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд даатгагчийн баталгаа гаргах эрх зүйн орчин бүрдсэнээр даатгалын үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаа тэлэх, мөн төрийн болон орон нутгийн өмчөөр бараа, ажил, үйлчилгээ авч байгаа төрийн байгууллагын эрсдэлийг бууруулах зэрэг нийгэмд эерэг үр дүн гарах юм.

Иймд дээр дурдсан үндэслэл, шаардлагыг харгалзан, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ авах тухай хуульд болон Даатгалын тухай хуульд нэмэлт оруулах төслийг боловсруулж батлуулах нь зүйтэй гэж үзлээ.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ.

Хуулийн төслийн зорилго нь даатгалын аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжих, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ авах ажиллагааг эрсдэлээс хамгаалах, төрийн баталсан бодлогын хууль зүйн баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангахад оршино.

Хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 22 дүгээр зүйлийн 22.1.2 дахь заалтын дагуу өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийн хэлбэрээр боловсруулна.

Мөн хуулийн төсөлтэй холбогдуулан бусад хуультай зөрчилдөөнгүй нийцүүлэх үүднээс дагалдах хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл боловсруулна. Дагалдах хуулиудад Даатгалын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл зэрэг байна.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх арга хэмжээний санал.

3.1. Эдийн засгийн үр дагаврын хүрээнд.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ авах тухай хуульд нэмэлт оруулах хуулийн төсөл батлагдсанаар төрийн байгууллагад төсвийн дарамт учруулахгүй ба нэмэлт ажлын байр шаардлагагүй болно. Иймд Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4 дэх заалтад заасан хууль тогтоомжийн хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан гарах зардлын тооцоо хийх шаардлагагүй.

3.2. Нийгмийн үр дагаврын хүрээнд.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулиар зохицуулагдаж буй тендерт оролцогч талд зөвхөн банкны баталгаа гаргуулахаас гадна даатгалаас даатгагчийн баталгаа гаргуулах боломж бүрдэх бөгөөд энэ нь тухайн аж ахуй нэгжид тендерт оролцох боломжийг нэмэгдүүлэх юм. Мөн тендерт оролцогчийн ажлын гүйцэтгэлийн үүргийг хангуулахад гарах эрсдэлээс сэргийлэх боломж бүрдэнэ.

3.3. Хууль зүйн үр дагаврын хүрээнд.

Монгол Улсын Их Хурлаас баталсан Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Алсын хараа 2050” Монгол Улсын Урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”, “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл” зэрэг бодлогын баримт бичигт тусгагдсан эрх зүйн орчин бүрдэх ач холбогдолтой юм.

Дөрөв. Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, түүнийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан цаашид шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох хуулийн төслийн талаар.

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хууль тогтоомжид нийцсэн. Уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Даатгалын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

ХУУЛЬ САНААЧЛАГЧ